

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2015 del
RAONADOR DEL CIUTADÀ

Febrer del 2017

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Marc jurídic	5
1.4. Organització i control intern	5
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	7
2.1. Pressupost de l'exercici	7
2.1.1. Pressupost inicial	7
2.1.2. Modificacions pressupostàries	8
2.2. Liquidació del pressupost	9
2.2.1. Transferències del pressupost d'ingressos	10
2.2.2. Despeses de personal	11
2.2.3. Consum de béns corrents i serveis	12
2.2.4. Despeses financeres	12
2.2.5. Inversions reals	12
2.3. Comptes anuals	13
2.3.1. Immobilitzat	17
2.3.2. Tresoreria i comptes financers	17
2.3.3. Ajustaments per periodificació	18
2.3.4. Fons propis	18
2.3.5. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	19
2.3.6. Provisions per a riscos i despeses	19
2.3.7. Gestió comptable de l'endeutament	20
2.3.8. Creditors	20
2.4. Estat del romanent de tresoreria	20
2.5. Contractació pública	21
2.6. Evolució de les magnituds i ratis principals	22
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	27
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	27
5. CONCLUSIONS	28
6. AL·LEGACIONS	28
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	34

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances públiques

LCP: Llei de contractació pública

PGCP:Pla general de comptabilitat pública

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable del Consell General i els òrgans que hi estan vinculats, entre ells el Raonador del Ciutadà.

La fiscalització del Raonador del Ciutadà forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2015, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2015.

La liquidació de comptes del Raonador del Ciutadà corresponent a l'exercici 2015 objecte d'aquesta fiscalització va ser lliurada al Tribunal de Comptes en data 31 de març de 2016 i consta, entre altres, de la documentació següent: gestió comptable d'ingressos i despeses (liquidació del pressupost), gestió comptable del patrimoni, gestió comptable de la tresoreria, gestió comptable de l'endeutament, balanç, compte del resultat economicopatrimonial i memòria, que inclou el quadre de finançament amb la nota conciliant el resultat comptable de l'exercici amb els recursos procedents de les operacions, i l'estat del romanent de tresoreria.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera del Raonador del Ciutadà, s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers del Raonador del Ciutadà expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat a la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per el Raonador del Ciutadà, en l'exercici 2015 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 7 de juliol de 2016.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat econòmicofinancera, comptable i pressupostària del Raonador del Ciutadà aplicable a 31 de desembre del 2015, es recull en les següents disposicions:

- Llei de creació i funcionament del Raonador del Ciutadà, de 4 de juny de 1998.
- Decret del 27 de gener del 1999 pel qual s'aprova del Pla general de comptabilitat pública.
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000.
- Llei 7/2015, del 15 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2015.
- Decret legislatiu del 20-5-2015 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996.

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles

observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

L'organització i control intern de l'entitat s'estructura de la forma següent:

Durant l'exercici fiscalitzat, els recursos humans de la institució estan integrats per la figura del Raonador del ciutadà, un equip de tres persones, la tasca principal de les quals és donar el màxim suport en el compliment de les funcions que la llei atribueix a la institució.

No existeix un estatut o reglament de funcionament intern de la Institució que determini l'organització administrativa interna i la distribució de responsabilitats en la gestió del pressupost anual.

En la gestió administrativa del pressupost intervenen la secretària general com a funcionària responsable i el Raonador del Ciutadà com a màxim responsable de l'execució del pressupost. La fiscalització de l'execució la du a terme l'interventor del Consell General.

Alhora, per tal de donar compliment a les obligacions derivades de la gestió de recursos públics, la institució disposa d'un servei de suport extern que dona suport a la gestió documental de l'execució del pressupost i a la formulació de la rendició de comptes. Utilitza una aplicació comptable i pressupostària pel registre de les operacions.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost de l'exercici presenta les següents xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial
1. Despeses de personal	172.035,79	4. Transferències corrents	213.500,00
2. Consum de béns corrents i serveis	60.764,21	Ingressos corrents	213.500,00
3. Despeses financeres	200,00	7. Transferències de capital	4.500,00
Despeses corrents	233.000,00	8. Actius financers	19.500,00
6. Inversions reals	4.500,00	Ingressos de capital	24.000,00
Despeses de capital	4.500,00		
Total pressupost despeses	237.500,00	Total pressupost ingressos	237.500,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'ha posat de manifest el següent:

Anivellament del pressupost mitjançant romanent de tresoreria

El Raonador del Ciutadà disposava d'un romanent de tresoreria de 317.639 euros al tancament de 2013, darrer exercici tancat en formular l'avantprojecte de pressupost 2015, el qual es converteix en un romanent de 351.954 euros al tancament de l'exercici 2014. Aquest romanent és l'acumulació dels superàvits pressupostaris que ha tingut la institució en els diferents exercicis, fet que pot ser indicatiu d'un excés d'aportació a la mateixa.

No es coneix que s'hagi adoptat una resolució d'aplicació d'aquest romanent en el sentit que preveu l'article 18.1 de la Llei 7/2015 del pressupost per a l'exercici del 2015 i l'equivalent de les lleis vigents de pressupostos anteriors, descrit a la nota 2.3.4.

Per la seva part, l'entitat ha anivellat el seu pressupost incorporant en les previsions inicials romanents de tresoreria per import de 19.500 euros sense que es coneguin les estimacions efectuades per a determinar la referida quantia ni la destinació que es preveia donar a aquests fons.

2.1.2. Modificacions pressupostàries

El pressupost definitiu després d'haver registrat les modificacions de l'exercici, queda com es detalla a continuació:

Estat d'ingressos del pressupost

Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost final
4. Transferències corrents	213.500,00	-	213.500,00
Ingressos corrents	213.500,00	-	213.500,00
7. Transferències de capital	4.500,00	-	4.500,00
8. Actius financers	19.500,00	-	19.500,00
Ingressos de capital	24.000,00	-	24.000,00
Total pressupost ingressos	237.500,00	-	237.500,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Estat de despeses del pressupost

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Reconduïts	Transferències de crèdit		Pressupost final
			Augment	Disminució	
1. Despeses de personal	172.035,79	-	-	-	172.035,79
2. Consum de béns corrents i serveis	60.764,21	-	-	-	60.764,21
3. Despeses financeres	200,00	-	-	-	200,00
Despeses corrents	233.000,00	-	-	-	233.000,00
6. Inversions reals	4.500,00	-	-	-	4.500,00
Despeses de capital	4.500,00	-	-	-	4.500,00
Total pressupost despeses	237.500,00	-	-	-	237.500,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts per l'entitat es recullen en els quadres següents:

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

CAPÍTOL		(1) PRESSUPOST FINAL	(2) RECONEGUT /LIQUIDAT 2015	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	COBRAT 2015	(4) LIQUIDAT 2014	(5) VARIACIÓ 2015-2014 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2015-2014 (6)=(5)/(4)
4	Transferències corrents	213.500,00	213.500,00	100,00%	213.500,00	213.500,00	-	-
	Ingressos corrents	213.500,00	213.500,00	100,00%	213.500,00	213.500,00	-	-
7	Transferències de capital	4.500,00	4.500,00	100,00%	4.500,00	4.500,00	-	-
8	Actius financers	19.500,00	-	-	-	19.500,00	-19.500,00	-100,00%
	Ingressos de capital	24.000,00	4.500,00	18,75%	4.500,00	24.000,00	-19.500,00	-81,25%
Total pressupost ingressos		237.500,00	218.000,00	91,79%	218.000,00	237.500,00	-19.500,00	-8,21%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

CAPÍTOL		(1) PRESSUPOST FINAL	AUTORITZAT/ COMPROMÉS 2015	(2) LIQUIDAT 2015	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	PAGAT 2015	(4) LIQUIDAT 2014	(5) VARIACIÓ 2015-2014 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2015-2014 (6)=(5)/(4)
1	Despeses de personal	172.035,79	174.765,04	174.765,04	101,59%	174.765,04	155.447,51	19.317,53	12,43%
2	Consum de béns corrents i serveis	60.764,21	28.991,96	28.991,96	47,71%	28.991,96	30.189,55	-1.197,59	-3,97%
3	Despeses financeres	200,00	194,13	194,13	97,07%	194,13	314,21	-120,08	-38,22%
	Despeses corrents	233.000,00	203.951,13	203.951,13	87,53%	203.951,13	185.951,27	17.999,86	9,68%
6	Inversions reals	4.500,00	-	-	-	-	-	-	-
	Despeses de capital	4.500,00	-	-	-	-	-	-	-
Total pressupost despeses		237.500,00	203.951,13	203.951,13	85,87%	203.951,13	185.951,27	17.999,86	9,68%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resultat pressupostari

Descripció	2015
Total ingressos liquidats	218.000,00
Total despeses liquidades	203.951,13
Resultat pressupostari	14.048,87

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es posen de manifest les incidències següents:

Principi d'universalitat

Contràriament al que disposa el principi d'universalitat regulat a l'article 13 de la LGFP, no s'han inclòs en la liquidació del pressupost, els ingressos recaptats en concepte d'interessos per import de 960 euros.

Principi d'especialitat quantitativa

Al tancament de l'exercici els imports liquidats superen els imports pressupostats, incomplint el principi d'especialitat quantitativa regulat a l'article 15 de la LGFP, en els conceptes pressupostaris 110 de remuneracions bàsiques i remuneracions personal fix per 9.316 euros.

2.2.1 Transferències del pressupost d'ingressos

Els imports que figuren a la liquidació del pressupost de l'exercici corresponen a les transferències del Consell General, les quals al tancament de l'exercici es trobaven totalment liquidades.

Transferències corrents

TRANSFERÈNCIES CORRENTS		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
40	Transferències corrents	213.500,00	-	213.500,00	213.500,00	-	100,00%
400	Transferències del Consell General	213.500,00	-	213.500,00	213.500,00	-	100,00%
Transferències corrents		213.500,00	-	213.500,00	213.500,00	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Transferències de capital

TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
70	Transferències de capital	4.500,00	-	4.500,00	4.500,00	-	100,00%
700	Transferències del Consell General	4.500,00	-	4.500,00	4.500,00	-	100,00%
Transferències de capital		4.500,00	-	4.500,00	4.500,00	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.2 Despeses de personal

La liquidació del pressupost d'aquest capítol es resumeix en el quadre adjunt:

DESPESES DE PERSONAL		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
10	Despeses de gratificació	48.148,10	-	48.148,10	45.382,79	-2.765,31	94,26%
100	Despeses de gratificació	48.148,10	-	48.148,10	45.382,79	-2.765,31	94,26%
11	Personal fix	100.602,50	-	100.602,50	109.918,21	9.315,71	109,26%
110	Remun. bàsic. i rem. pers. fix	100.602,50	-	100.602,50	109.918,21	9.315,71	109,26%
16	Quot. prest. i desp. socials de l'emp.	23.285,19	-	23.285,19	19.464,04	-3.821,15	83,59%
160	Quotes seguretat social	19.402,17	-	19.402,17	19.080,08	-322,09	98,34%
163	Despeses socials del personal	3.883,02	-	3.883,02	383,96	-3.499,06	9,89%
1	Despeses de personal	172.035,79	-	172.035,79	174.765,04	2.729,25	101,59%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Tal com s'indica en el punt 2.2, al tancament de l'exercici existeix una partida on els imports liquidats superen els imports pressupostats a nivell de concepte, incomplint el principi d'especialitat quantitativa regulat a l'article 15 de la LGFP.

De la revisió efectuada es posen de manifest les incidències següents:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Les nòmimes del personal es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP, tot i que a l'inici de l'exercici l'entitat té compromeses les despeses de personal per aquelles persones les quals presten els seus serveis per a tot l'exercici o, en el seu cas, fins a l'extinció del contracte. Aquesta pràctica provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

Fons mutual

L'entitat té implantat el nomenat fons mutual d'acord amb el qual, tant al Raonador del Ciutadà com als treballadors se'ls practica una retenció d'un 1% de les seves retribucions a canvi de la qual assumeix la part de les incapacitats temporals no cobertes per la CASS.

El resum dels moviments que s'han succeït pel compte del fons mutual és el següent:

Concepte	Import
Saldo obertura (creditor)	14.527
Aportacions assalariats	1.554
Indemnitzacions de la CASS	-
Disposicions del Fons mutual	-
Saldo final	16.081

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Atès que les aportacions dels empleats i les indemnitzacions de la CASS constitueixen els ingressos del fons i les disposicions les constitueixen els salaris corresponents al període de baixa pagats pel Raonador del Ciutadà, a 31 de desembre el saldo reflecteix el superàvit acumulat en la gestió del fons mutual.

Tot i l'anterior operatòria descrita, no s'ha trobat constància de cap normativa que reguli el funcionament d'aquest fons mutual ni determini els drets i obligacions que genera.

2.2.3 Consum de béns corrents i serveis

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

CONSUM DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
20	Lloguers	242,4	-	242,40	12,00	-230,40	4,95%
202	Lloguer edificis i altres construccions	242,4	-	242,40	12,00	-230,40	4,95%
21	Reparació, manteniment i conservació	2.000,00	-	2.000,00	1.089,23	-910,77	54,46%
213	Repar. i cons. maquin. instal. i equip	2.000,00	-	2.000,00	1.089,23	-910,77	54,46%
22	Material, subministraments i altres	43.521,81	-	43.521,81	22.864,92	-20.656,89	52,54%
220	Material d'oficina	5.900,00	-	5.900,00	2.768,92	-3.131,08	46,93%
221	Subministraments	2.606,77	-	2.606,77	1.148,98	-1.457,79	44,08%
222	Comunicacions	2.402,77	-	2.402,77	2.022,95	-379,82	84,19%
224	Primes d'assegurances	831,08	-	831,08	750,19	-80,89	90,27%
226	Altres serveis	5.781,19	-	5.781,19	5.537,02	-244,17	95,78%
227	Treballs realitzats per altres empreses	26.000,00	-	26.000,00	10.636,86	-15.363,14	40,91%
23	Indemnitzacions per serveis	15.000,00	-	15.000,00	5.025,81	-9.974,19	33,51%
231	Locomoció i desplaçament de personal	15.000,00	-	15.000,00	5.025,81	-9.974,19	33,51%
2	Consum de béns corrents i serveis	60.764,21	-	60.764,21	28.991,96	-31.772,25	47,71%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.4 Despeses financeres

Les despeses financeres de l'exercici 2015 presenten el següent detall:

DESPESES FINANCERES		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
34	De dipòsits, fiances i altres	200,00	-	200,00	194,13	-5,87	97,07%
349	Altres despeses financeres	200,00	-	200,00	194,13	-5,87	97,07%
3	Despeses financeres	200,00	-	200,00	194,13	-5,87	97,07%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.5 Inversions reals

La composició dels imports liquidats per inversions reals en l'exercici 2015 és la següent:

INVERSIONS REALS		PRESSUPOST INICIAL 2015	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2015	(2) LIQUIDAT 2015	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
60	Inversions noves	4.500,00	-	4.500,00	-	-4.500,00	-
603	Maquinària, instal·lacions i equipament	1.000,00	-	1.000,00	-	-1.000,00	-
605	Mobiliari i estris	1.500,00	-	1.500,00	-	-1.500,00	-
606	Equipaments per a processos de la informació	2.000,00	-	2.000,00	-	-2.000,00	-
6	Inversions reals	4.500,00	-	4.500,00	-	-4.500,00	-

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3. Comptes anuals

Balanç

ACTIU	2015	2014
A) IMMOBILITZAT	2.344	3.956
II. Immobilitzacions immaterials	-	-
3. Aplicacions informàtiques	310	310
6. Amortitzacions	-310	-310
III. Immobilitzacions materials	2.344	3.956
2. Instal·lacions tècniques i maquinària	2.422	2.422
3. Utillatge i mobiliari	18.385	18.385
4. Altre immobilitzat	20.384	20.384
5. Amortitzacions	-38.847	-37.235
C) ACTIU CIRCULANT	372.265	365.058
III. Deutors	-	-
1. Deutors pressupostaris	-	-
2. Deutors no pressupostaris	-	-
IV. Tresoreria	372.265	364.683
V. Ajustaments per periodificació	-	375
Total actiu (A+C)	374.609	369.014

PASSIU	2015	2014
A) FONS PROPIS	331.304	337.801
I. Patrimoni	20.746	20.746
2. Patrimoni rebut en adscripció	20.746	20.746
III. Resultats d'exercicis anteriors	317.055	288.628
1. Resultats positius d'exercicis anteriors	317.055	288.628
IV. Resultats de l'exercici	-6.496	28.427
B) INGRESSOS A DISTRIBUIR EN VARIS EXERCICIS	2.344	3.956
1. Subvencions de capital	2.344	3.956
C) PROVISIONS PER RISCOS I DESPESES	16.081	14.528
E) CREDITORS A CURT TERMINI	24.879	12.729
III. Creditors	24.879	12.729
1. Creditors pressupostaris	20.933	9.158
4. Administracions públiques	3.946	3.571
Total passiu (A+B+C+E)	374.609	369.014

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Compte del resultat economicopatrimonial

Despeses	2015	2014
3. Despeses gestió ordinària	205.563	188.624
a) Despeses de personal	174.765	155.447
a1) Sous, salaris i similars	155.685	138.732
a2) Càrregues socials	19.080	16.715
c) Dotacions per amortització d'immobilitzat	1.612	2.673
c1) Dotacions per amortitzacions	1.612	2.673
e) Altres despeses de gestió	28.992	30.190
e1) Serveis exteriors	28.992	30.190
e2) Tributs	-	-
f) Despeses financeres i assimilables	194	314
f1) Per deutes	-	-
5. Pèrdues i despeses extraordinàries	7.456	-
c) Despeses extraordinàries	7.456	-
Total despeses (3+5)	213.019	188.624
Estalvi	-	28.427

Ingressos	2015	2014
4. Altres ingressos en gestió ordinària	960	878
c) Altres ingressos de gestió	-	-
c1) Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	-	-
f) Altres interessos i ingressos assimilats	960	878
f1) Altres interessos	960	878
5. Transferències i subvencions	203.951	213.500
b) Subvencions corrents	203.951	213.500
c) Transferències de capital	-	-
6. Beneficis i ingressos extraordinaris	1.612	2.673
b) Subvencions de capital traspassades a resultat	1.612	2.673
d) Ingressos extraordinaris	-	-
Total ingressos (5+6)	206.523	217.051
Desestalvi	6.496	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Quadre de finançament

Fons aplicats	2015	2014
1. Recursos aplicats en operacions de gestió	211.408	185.951
c) Serveis exteriors	28.992	30.190
d) Tributs	-	-
e) Despeses de personal	174.765	155.447
g) Transferències i subvencions	-	-
h) Despeses financeres	194	314
i) Altres pèrdues de gestió corrent i despeses excepcionals	7.457	-
4. Adquisicions i altres altes d'immobilitzat	-	-
b) Immobilitzacions immaterials	-	-
c) Immobilitzacions materials	-	-
e) Immobilitzacions financeres	-	-
7. Provisions per riscos i despeses	-1.553	-1.387
Total d'aplicacions	209.855	184.564
Excés d'origens sobre aplicacions (augment de cap. circulant)	-	34.314

Fons obtinguts	2015	2014
1. Recursos procedents d'operacions de gestió	204.911	214.378
f) Transferències i subvencions	203.951	213.500
g) Ingressos financers	960	878
h) Altres ingressos de gestió corrent i ingressos excepcionals	-	-
3. Subvencions de capital	-	4.500
Total origens	204.911	218.878
Excés d'aplicacions sobre origens (disminució del capital circulant)	4.944	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

	2015		2014	
	Augments	Disminucions	Augments	Disminucions
2. Deutors	-	-	-	-
3. Creditors	-	12.150	-	509
5. Emprèstits i deutes a curt termini	-	-	-	-
6. Altres comptes no bancaris	-	-	-	-
7. Tresoreria	7.581	-	34.823	-
8. Ajustaments per periodificació	-	375	-	-
TOTAL	7.581	12.525	34.823	509
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	-	4.944	34.314	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat comptable de l'exercici i els recursos procedents de les operacions

	2015	2014
Recursos procedents d'operacions de gestió	204.911	214.378
(-) Recursos aplicats en operacions de gestió	-211.407	-185.951
(+) Dotacions a les amortitzacions d'immobilitzat	1.612	2.673
(-) Subvencions de capital traspasades al resultat de l'exercici	-1.612	-2.673
Resultat de l'exercici	-6.496	28.427

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat economicopatrimonial

	2015	2014
Resultat pressupostari	14.049	51.548
Operacions pressupostàries sense efecte en el compte economicopatrimonial	-	-
Despeses	-	-
(+) Adquisicions d'immobilitzat	-	-
(+) Creditors per periodificació de despeses pressupostàries	-	-
Ingressos	-14.049	-4.500
(-) Transferències de capital no imputades a resultat	-4.500	-4.500
(-) Transferències corrents no imputades a resultat	-9.549	-
Romanent de tresoreria	-	-19.500
Operacions comptables sense efecte pressupostari	-6.496	879
Despeses	-9.068	-3.048
(-) Dotacions per amortitzacions	-1.612	-2.673
(-) Despeses extraordinàries	-7.456	-
(-) Despeses no pressupostàries	-	-
(-) Periodització de despeses (any anterior)	-	-375
Ingressos	2.572	3.927
(+) Periodització despeses (any en curs)	-	375
(+) Ingressos extraordinaris	-	-
(+) Ingressos financers	960	879
(+) Subvencions de capital traspasades a resultat de l'exercici	1.612	2.673
Resultat economicopatrimonial	-6.496	28.427

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.1. Immobilitzat

Els moviments d'immobilitzat que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Gestió comptable del patrimoni

	Saldo a 31/12/2014	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2015
II. Immobilitzacions immaterials				
3 Aplicacions informàtiques	310	-	-	310
6 Amortitzacions	-310	-	-	-310
III. Immobilitzacions materials				
2 Instal·lacions tècniques i maquinària	2.422	-	-	2.422
3 Utillatge i mobiliari	18.385	-	-	18.385
4 Altre immobilitzat	20.384	-	-	20.384
5 Amortitzacions	-37.235	-1.612	-	-38.847
Total immobilitzat net	3.956	-1.612	-	2.344

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.2. Tresoreria i comptes financers

Es presenta a continuació l'estat de gestió comptable de la tresoreria presentat per l'entitat:

Conceptes	Imports	
	2015	2014
1. Cobraments	218.960	218.878
(+) del pressupost corrent	218.000	218.000
(+) de pressupostos tancats	-	-
(+) d'operacions no pressupostàries	960	878
(+) d'operacions comercials	-	-
2. Pagaments	190.266	184.055
(-) del pressupost corrent	177.518	171.815
(-) de pressupostos tancats	12.729	12.221
(-) d'operacions no pressupostàries	19	19
(-) d'operacions comercials	-	-
Flux net de tresoreria de l'exercici (1-2)	28.694	34.823
Saldo inicial de tresoreria	364.683	329.860
Saldo final de tresoreria	393.377	364.683

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

El detall dels saldos que componen l'epígraf de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Saldo a 31/12/2014	Variació
Caixa	65	61	4
Banc	372.200	364.622	7.578
Crèdit Andorrà	371.693	363.958	7.735
Banca Mora	507	664	-157
Total	372.265	364.683	7.582

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió efectuada, s'observen les incidències següents:

Intervenció material dels pagaments

D'acord amb les previsions de l'article 33 de la LGFP, les disposicions de fons de l'entitat requereixen, entre d'altres, de la signatura de l'interventor. A l'entitat es segueix la pràctica, pel pagament de les nòmines, d'efectuar aquest tràmit una vegada els pagaments s'han produït, fet que resta eficàcia al control que persegueix la norma esmentada. Es recomana adequar els procediments a les previsions de la Llei per la totalitat dels pagaments.

Pagaments mitjançant targetes de crèdit

Els pagaments realitzats amb targetes de crèdit no segueixen en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, si bé són objecte d'una regularització a posteriori. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquest sistema de pagament que s'ajusti a les previsions de la norma esmentada.

Deficiències observades en el compte de la gestió de tresoreria

El compte de la gestió de la tresoreria presentat conté errors de confecció. L'import que figura en el saldo de la tresoreria final difereix del que figura en la comptabilitat en 21.112 euros.

2.3.3. Ajustaments per periodificació

El resum dels saldos comptabilitzats en aquest compte és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Saldo a 31/12/2014	Variació
Ajustament per periodificació	-	375	-375
Total	-	375	-375

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.4. Fons propis

Els moviments que s'observen en els comptes que integren aquest apartat són els següents:

Descripció	Saldo 31/12/2014	Altes	Baixes	Saldo 31/12/2015
Patrimoni rebut en adscripció	20.746	-	-	20.746
Resultats positius d'exercicis anteriors	348.414	28.427	-	376.841
Resultats negatius d'exercicis anteriors	-59.786	-	-	-59.786
Resultat de l'exercici 2014	28.427	-	-28.427	-
Resultat de l'exercici 2015	-	-6.496	-	-6.496
Total	337.801	21.931	-28.427	331.305

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

El Raonador del Ciutadà rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2015, *un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents de les dites entitats, i sempre que no s'hagi compromès el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. El Govern, amb sol·licitud prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar la dita entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici, sempre que l'entitat acrediti al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatius.*

L'entitat s'ha reconegut com un import a retornar al Consell General l'excés de les transferències rebudes per l'exercici i que no han estat aplicades. Segons els càlculs de l'entitat, l'import a retornar seria de 14.049 euros; aquest import no conté les eventuals regularitzacions a efectuar corresponents a excedents generats en exercicis anteriors i que restarien pendents de ser reconeguts a favor del Consell General.

2.3.5. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

Els moviments de l'exercici es resumeixen en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2014	Altes	Baixes	Ajustos	Saldo a 31/12/2015
Subvencions de capital	3.956	4.500	-1.612	-4.500	2.344
Total	3.956	4.500	-1.612	-4.500	2.344

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.6. Provisions per a riscos i despeses

El seu desglossament és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2014	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2015
Provisió per a riscos i despeses	14.528	1.553	-	16.081
Total	14.528	1.553	-	16.081

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en resulten les observacions següents:

Fons mutual

L'entitat té implantat el nomenat fons mutual d'acord amb el qual, tant al Raonador del Ciutadà com als treballadors se'ls practica una retenció d'un 1% de les seves

retribucions a canvi de la qual assumeix la part de les incapacitats temporals no cobertes per la CASS.

Donat l'origen d'aquesta dotació, s'hauria de classificar dins l'epígraf de "*creditors no pressupostaris*" i formar part de les obligacions pendents de pagament en el romanent de tresoreria.

2.3.7. Gestió comptable de l'endeutament

El quadre de gestió comptable de l'endeutament presentat per l'entitat és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2014	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2015
Endeutament	-	-	-	-
Total endeutament	-	-	-	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.8. Creditors

El desglossament de l'epígraf de creditors és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Saldo a 31/12/2014	Variació
Creditors pressupostaris	20.933	9.158	11.775
Administracions públiques	3.946	3.571	375
Total	24.879	12.729	12.150

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'ha posat de manifest el següent:

Retencions a la CASS

L'entitat presenta dins l'epígraf "*Administracions públiques*", que forma part dels "*creditors no pressupostaris*", l'import de 2.721 euros, en concepte de quota patronal pendent de pagament a la CASS. Atès que aquesta obligació de pagament és conseqüència de l'execució del pressupost de despeses, hauria de figurar dins l'epígraf de "*creditors pressupostaris*".

2.4. Estat del romanent de tresoreria

El càlcul del romanent de tresoreria retut per l'entitat en l'exercici 2015 presenta el següent detall:

	2015	2014
1. (+) Drets pendents de cobrament	-	-
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-24.880	-12.729
3. (+) Fons líquid	372.264	364.683
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	347.384	351.954
Romanent de tresoreria afectat	347.384	351.954
Romanent de tresoreria no afectat	-	-
Romanent de tresoreria total	347.384	351.954

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió dels saldos que componen el romanent de tresoreria s'han observat les següents incidències:

Obligacions pendents de pagament

Com s'ha indicat en la nota 2.3.6, el Raonador del Ciutadà té implantat un fons mutual el qual es nodreix de retencions als seus treballadors. La part d'aquestes retencions que a 31 de desembre no han estat aplicades, per import de 16.081 euros, han de figurar en l'estat del romanent de tresoreria com obligacions pendents de pagament.

Saldos elevats de romanent de tresoreria

El Raonador del Ciutadà disposava d'un romanent de tresoreria de 317.639 euros al tancament de l'exercici 2013 i de 351.954 euros al tancament de l'exercici 2014, import superior al de les despeses liquidades en el darrer any, fet que podria ser indicador d'un excés de finançament. L'exercici 2015 el romanent de tresoreria ajustat ha passat a 331.303 euros.

2.5. Contractació pública

De la revisió efectuada s'observen les incidències següents:

Adjudicacions directes

L'entitat ha contractat serveis de suport tècnic comptable de l'exercici 2015 i d'elaboració del projecte de pressupost del 2016, per import de 8.360 euros pels quals, atès que l'import supera el màxim establert a l'article 8 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2015, d'acord amb el que s'estableix a la Llei de contractació pública, s'hauria d'haver optat per la concurrència d'ofertes. No obstant, s'ha procedit a una adjudicació directa, sense que a través d'informe tècnic previ es justifiqui adequadament que podien acollir-se a aquesta forma d'adjudicació.

2.6. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió econòmicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2008	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*)	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015
4. Transferències corrents	265.407	259.278	259.278	259.278	225.224	233.459	213.500	213.500
Ingressos corrents	265.407	259.278	259.278	259.278	225.224	233.459	213.500	213.500
7. Transferències de capital	10.363	15.522	-	-	5.700	5.000	4.500	4.500
8. Actius financers	-	-	-	-	30.000	-	19.500	19.500
Ingressos de capital	10.363	15.522	-	-	35.700	5.000	24.000	24.000
Total ingressos	275.770	274.800	259.278	259.278	260.924	238.459	237.500	237.500

(*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

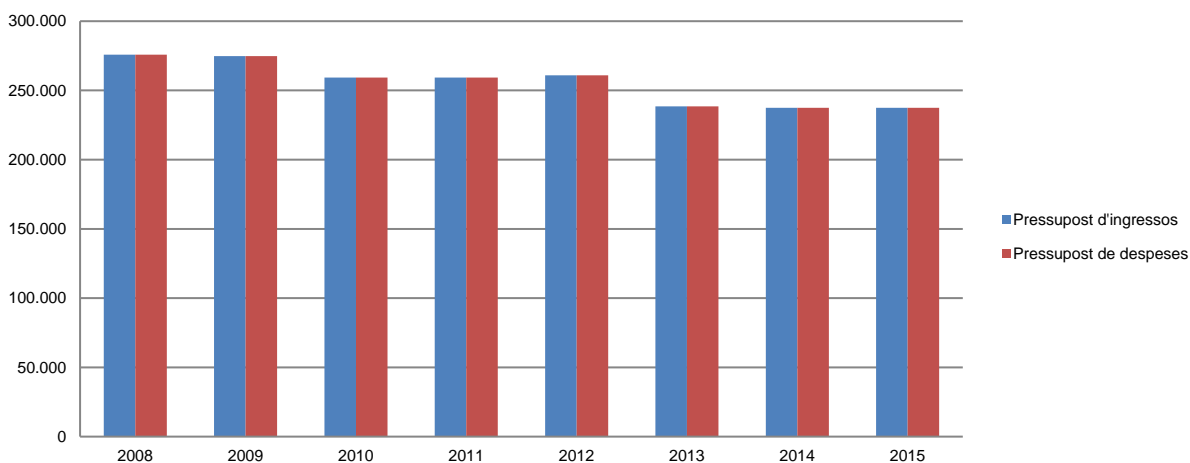
Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2008	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*)	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015
1. Despeses de personal	147.492	160.496	160.496	160.496	175.404	172.036	172.036	172.036
2. Consum de béns corrents i serveis	117.709	98.576	98.576	98.576	79.620	61.223	60.764	60.764
3. Despeses financeres	206	206	206	206	200	200	200	200
Despeses corrents	265.407	259.278	259.278	259.278	255.224	233.459	233.000	233.000
6. Inversions reals	10.363	15.522	-	-	5.700	5.000	4.500	4.500
Despeses de capital	10.363	15.522	-	-	5.700	5.000	4.500	4.500
Total despeses	275.770	274.800	259.278	259.278	260.924	238.459	237.500	237.500

(*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Evolució del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2008	Liquidat 2009	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012 (*)	Liquidat 2013	Liquidat 2014 (**)	Liquidat 2015 (*)
4. Transferències corrents	265.407	259.278	259.278	259.278	225.224	233.459	213.500	213.500
5. Ingressos patrimonials	3.133	593	-	-	-	-	-	-
Ingressos corrents	268.540	259.871	259.278	259.278	225.224	233.459	213.500	213.500
7. Transferències de capital	10.363	15.522	-	-	5.700	5.000	4.500	4.500
Ingressos de capital	10.363	15.522	-	-	5.700	5.000	4.500	4.500
Total ingressos	278.903	275.393	259.278	259.278	230.924	238.459	218.000	218.000

(*) Durant aquest exercici l'entitat ha finançat parcialment el seu pressupost amb incorporació de romanents d'exercicis anteriors

(**) Ajustat segons observacions de l'informe

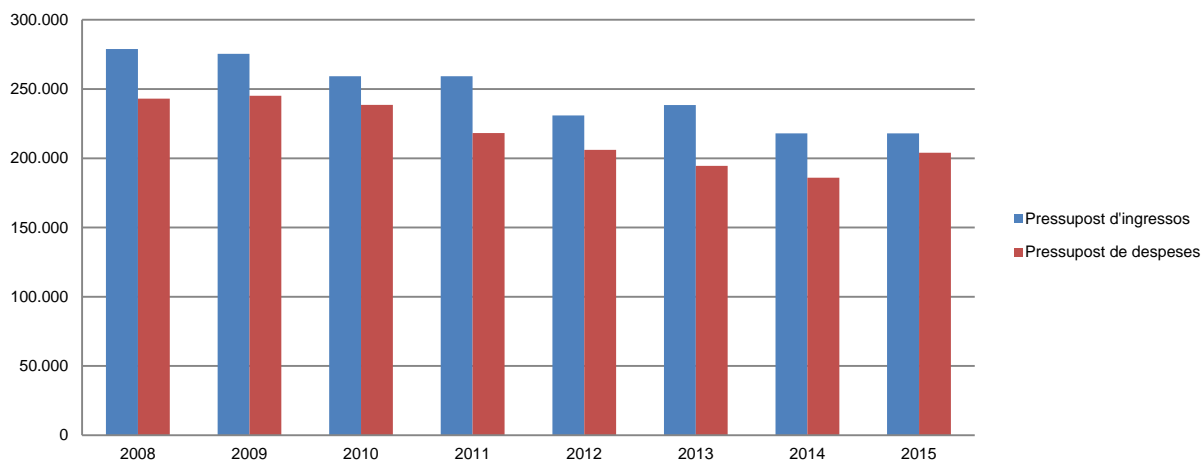
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2008	Liquidat 2009	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015
1. Despeses de personal	147.010	158.937	158.909	160.432	166.327	160.176	155.448	174.765
2. Consum de béns corrents i serveis	89.867	84.842	67.563	57.628	34.088	34.199	30.190	28.992
3. Despeses financeres	84	166	58	162	189	188	314	194
Despeses corrents	236.961	243.945	226.530	218.222	200.604	194.563	185.952	203.951
6. Inversions reals	6.058	1.195	11.975	-	5.504	-	-	-
Despeses de capital	6.058	1.195	11.975	-	5.504	-	-	-
Total despeses	243.019	245.140	238.505	218.222	206.108	194.563	185.952	203.951

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

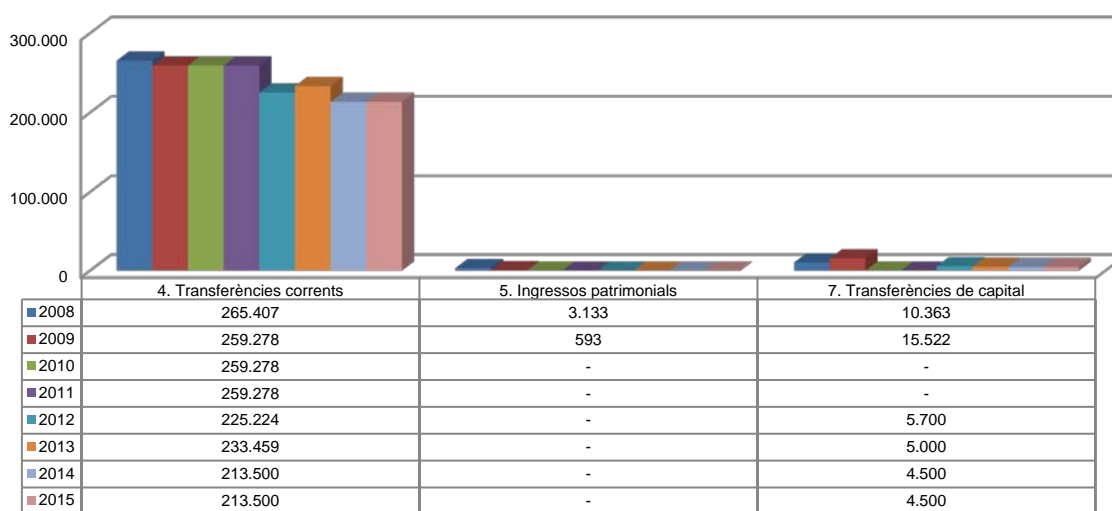
Evolució liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

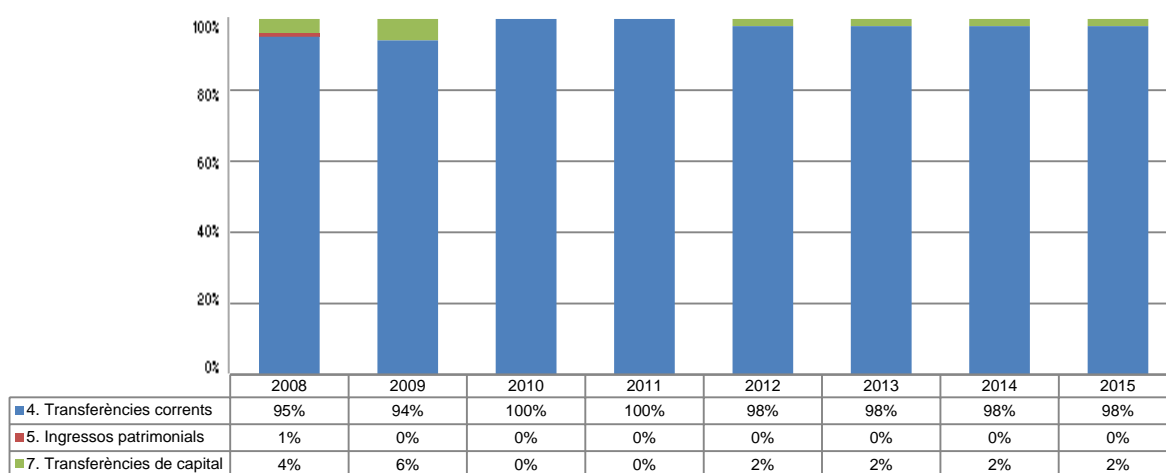
La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos valor absolut

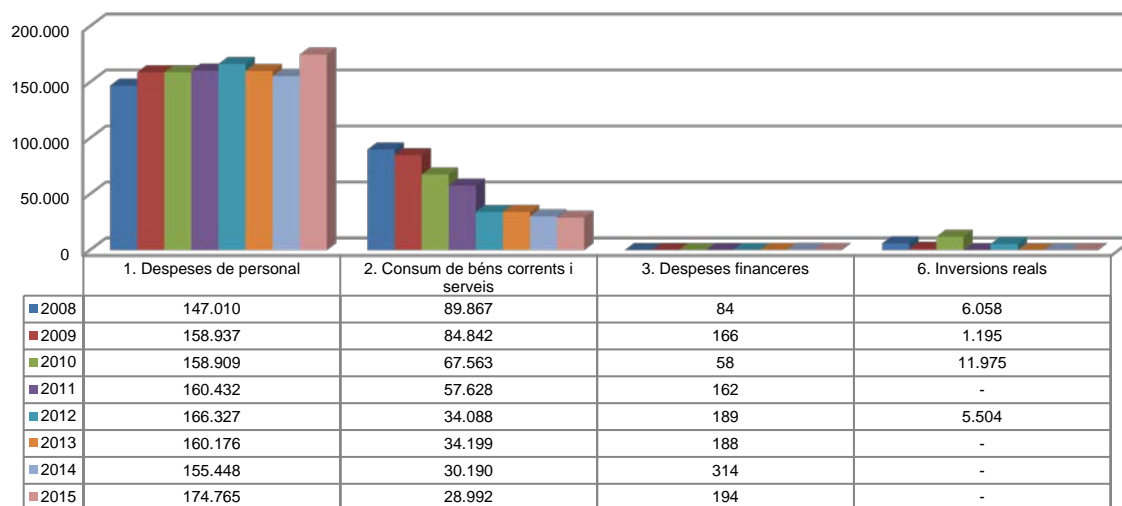
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

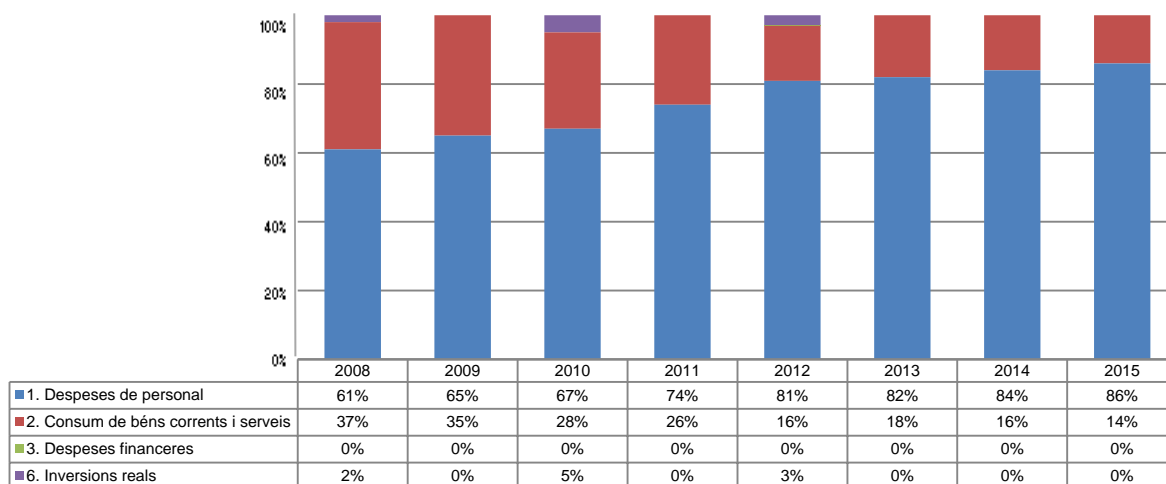
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà

Liquidació pressupost de despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà

Resultat pressupostari i romanent de tresoreria

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total ingressos liquidats	278.903	275.393	259.278	259.278	230.924	238.459	218.000	218.000
Total despeses liquidades	243.019	245.140	238.505	218.222	206.108	194.563	185.952	203.951
Resultat pressupostari	35.884	30.253	20.773	41.056	24.816	43.896	32.048	14.049

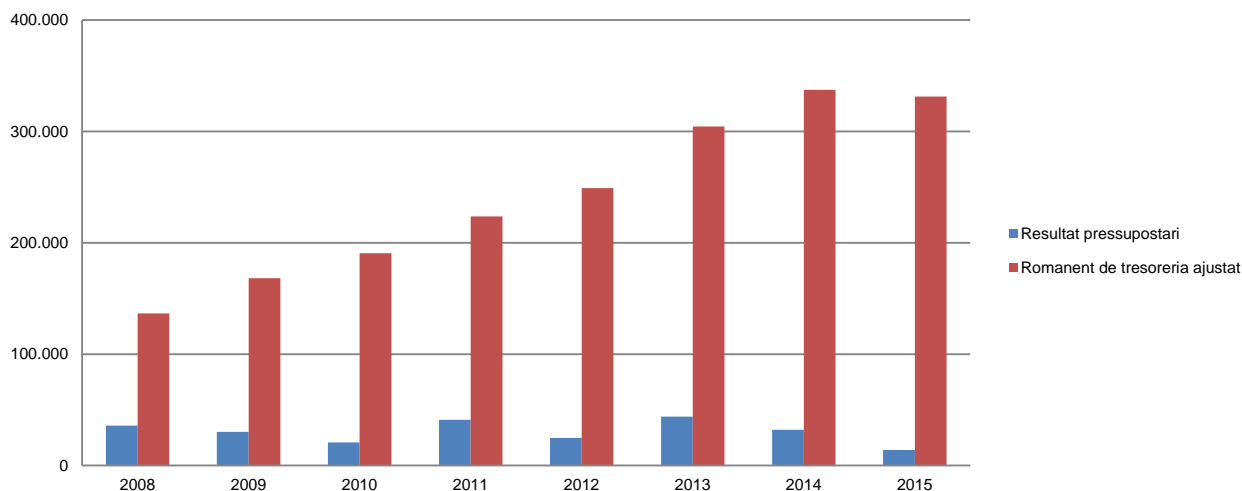
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2008	RT Ajustat 2009	RT Ajustat 2010	RT Ajustat 2011	RT Ajustat 2012	RT Ajustat 2013	RT Ajustat 2014	RT Ajustat 2015
1. (+) Drets pendents de cobrament	634	-	-	21.607	-	-	-	-
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-5.324	-5.640	-7.556	-16.639	-28.943	-25.362	-27.257	-40.961
3. (+) Fons líquids	141.220	173.853	198.243	218.763	278.076	329.860	364.683	372.264
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	136.530	168.213	190.687	223.731	249.133	304.498	337.426	331.303
I. Romanent de tresoreria afectat	136.530	168.213	190.687	223.731	249.133	304.498	337.426	331.303
II. Romanent de tresoreria no afectat	-	-	-	-	-	-	-	-
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	136.530	168.213	190.687	223.731	249.133	304.498	337.426	331.303

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Evolució resultat pressupostari i romanent de tresoreria

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Indicadors pressupostaris			Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015
Grau de modificacions del pressupost (La proximitat al 0% mostra una menor necessitat de modificar les previsions inicials estimades)	=	$\frac{\text{Modificacions del pressupost}}{\text{Previsions inicials}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grau de liquidació de drets (Mostra el grau de realització dels ingressos previstos. La proximitat al 100% indica una bona previsió d'ingressos)	=	$\frac{\text{Drets liquidats}}{\text{Previsions definitives d'ingressos - Incorporació del romanent de tresoreria}}$	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Grau de liquidació d'obligacions (Mostra el grau de realització de les despeses previstes. No hauria d'excedir el 100%)	=	$\frac{\text{Obligacions liquidades}}{\text{Previsions definitives de despeses}}$	84,2%	79,0%	81,6%	78,3%	85,9%
% que representen les despeses de personal (% que representen les despeses de personal sobre el total de despeses de l'exercici.)	=	$\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 1}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	73,5%	80,7%	82,3%	83,6%	85,7%
% que representen les despeses corrents (% que representen les despeses en béns corrents i serveis de titularitat de l'entitat sobre el total de despeses de l'exercici)	=	$\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 2}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	26,4%	16,5%	17,6%	16,2%	14,2%
% que representa les despeses per transferències corrents	=	$\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 4}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Esforç inversor (% de despeses que corresponen a la realització d'inversions en l'exercici. La realització d'inversions es troba relacionada amb l'adquisició, ampliació, conservació o millora de les infraestructures i béns de capital)	=	$\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 6}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	0,0%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Autonomia (Capacitat de finançament sense transferències externes. No inclosos capítols 4 i 7)	=	$\frac{\text{Drets liquidats totals - transferències}}{\text{Drets liquidats totals}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Autonomia fiscal (Capacitat de finançament amb els tributs liquidats)	=	$\frac{\text{Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3)}}{\text{Drets liquidats totals}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de liquiditat			Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	$\frac{\text{Actiu corrent - Passiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	234.584	261.104	318.014	352.329	347.386
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	$\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	3.759,1%	1.615,2%	2.702,2%	2.867,9%	1.496,3%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	=	$\frac{\text{Efectiu i altres actius líquids equivalents}}{\text{Passiu corrent}}$	3.412,3%	1.613,7%	2.699,1%	2.865,0%	1.496,3%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- No s'ha donat compliment al principi d'especialitat quantitativa regulat a l'article 15 de la LGFP, existint al tancament de comptes un concepte pressupostari on els imports liquidats superaven els imports pressupostats en 9.316 euros. (nota 2.2)

Relatives a la contractació pública

- S'ha detectat la contractació de forma directa dels serveis de suport comptable de l'exercici 2015 i d'elaboració del projecte de pressupost del 2016, per import de 8.360 euros, sense que a través d'informe tècnic previ es justifiqui adequadament que podien acollir-se a aquesta forma d'adjudicació. (nota 2.5)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- El Raonador rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2015, l'entitat hauria de minorar el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Consell General pels imports a reintegrar. L'entitat pel que fa a les transferències rebudes del 2015 s'ha reconegut un deute a favor del Consell General de 14.049 euros. (nota 2.3.4)
- L'epígraf de provisions per a riscos i despeses es correspon amb els passius contrets amb el personal del Raonador per les seves aportacions al fons mutual. Donat que la dotació d'aquesta provisió prové d'operacions d'execució del pressupost de despeses, s'hauria de classificar dins l'epígraf "*creditors no pressupostaris*" i formar part de les obligacions pendents de pagament en el romanent de tresoreria. Cal indicar que no s'ha trobat constància de cap normativa que reguli el funcionament del referit fons. (notes 2.3.6 i 2.4)

Altres observacions

- S'han detectat pagaments realitzats amb targetes de crèdit que, si bé són objecte d'una regularització a posteriori, no han seguit en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquests sistemes de pagament que s'ajusti a les previsions d'aquella Llei. (nota 2.3.2)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Raonador del Ciutadà a 31 de desembre de 2015, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i al PGCP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, el Raonador del Ciutadà ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2015.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre al Raonador del Ciutadà el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

TRIBUNAL DE COMPTES
REGISTRE D'ENTRADA
Data d'entrada: 26/10/16
Hora d'entrada: 11.15h
Núm.: 151 - 16

Sr. Francesc d'Assís Pons Tomàs
President del Tribunal de Comptes
C/ Dr. Vilanova 15 - 17
Nova seu del Consell General, planta -3
AD500 ANDORRA LA VELLA

Andorra la Vella, 25 d'octubre de 2016

Distingit Senyor,

Donant seguida a la vostra comunicació, dintre del termini acordat de 15 dies, i segons el que preveuen els article 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, ens plau fer-vos arribar les al·legacions a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes respecte al tancament de l'any 2015.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

No s'ha donat compliment al principi d'especialitat quantitativa regulat a l'article 15 de la LGFP, existint al tancament de comptes un concepte pressupostari on els imports liquidats superaven els imports pressupostats en 9.316 euros (nota 2.2)

En els exercicis 2012 i 2013, la Institució va preveure un augment del capítol 1 de despeses de personal en concepte d'augment salarial. D'acord amb la Llei 2/2012 del 15 de març, de mesures de contenció de la despesa pública en matèria de personal, l'esmentat augment fou retornat mitjançant un xec bancari per part dels treballadors. Durant l'exercici 2015, el Consell General autoritza a la Institució a l'esmentat augment salarial

amb caràcter retroactiu al considerar que la Llei 2/2012 no li era d'aplicació. Per aquest motiu, i atès al fet que la llei de pressupost de l'exercici 2015 definia que el Subconcepte sous i salaris era ampliable fins a l'import necessari per liquidar les obligacions concretes, la institució ha procedit a liquidar aquests imports que prèviament havia fet retornar als seus treballadors.

Relatives a la contractació pública

S'ha detectat la contractació de forma directa dels serveis de suport comptable de l'exercici 2015 i d'elaboració del projecte de pressupost 2016, per import de 8.360 euros, sense que a través d'informe tècnic previ es justifiqui adequadament que podien acollir-se a aquesta forma d'adjudicació. (nota 2.5)

En aplicació de l'article 6, punt 1 de la Llei de creació i funcionament del Raonador del Ciutadà, la Institució va decidir contractar la societat objecte de la contractació directa basant-se en l'exposat a l'article 2, punt 1, apartat e) de la Llei de Contractació Pública. L'esmentada contractació directa es basa en el fet que el seu objectiu és de caire estratègic i que l'experiència de la Societat assegura una realització dels treballs objecte de la contractació de manera òptima i amb total discreció i confidencialitat.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Relatives a la comptabilitat pública

El Raonador rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2015, l'entitat hauria de minorar el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor de Govern pels import a reintegrar. L'entitat pel que fa a les

transferències rebudes del 2015 s'ha reconegut un deute a favor del Consell General de 14.049 euros.(nota 2.3.4).

Seguint la recomanació realitzada a aquest efecte pel Tribunal de Comptes en "l'informe relatiu als treballs de fiscalització de l'exercici 2015", i amb l'objectiu de donar compliment a l'article 18.1 de la Llei de pressupost, tal i com descriu l'informe del Tribunal de comptes, la institució del Raonador del Ciutadà, ha minorat els ingressos rebuts de subvencions per l'import no liquidat durant l'exercici, reconeixent aquests imports com a comptes a retornar al Consell General.

Així mateix, te la intenció de procedir a pressupostar l'exercici 2017 i posteriors minorant l'import de transferències corrents amb càrrec a romanents de tresoreria originats en exercicis anteriors regularitzant aquesta situació en els següents exercicis.

Així mateix, i per donar compliment a l'article 18.1 de la Llei de pressupostos 2015, el Raonador reconeix un deute a favor del Consell General per tal de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. Aquest deute es liquida durant l'exercici 2016.

L'epígraf de provisions per a riscos i despeses es correspon amb els passius contrets amb el personal del Raonador per les seves aportacions al fons mutual. Donat que la dotació d'aquesta provisió prové d'operacions d'execució del pressupost de despeses, s'hauria de classificar dins de l'epígraf "creditors no pressupostaris" i formar part de les obligacions pendents de pagament en el romanent de tresoreria. Cal indicar que no s'ha trobat constància de cap normativa que reguli el funcionament del referit fons (nota 2.3.6)

En aquest epígraf ens agradaria remarcar el fet que l'import classificat a l'epígraf de "Provisions per riscos i despeses" del balanç de situació correspon a retencions de la nòmina del personal de la Institució, liquidades, i reservades per ésser aplicades a baixes per malaltia. Aquest

fet implica que la despesa que origina aquest passiu es pressupostaria (Capítol 1:Despeses de personal, Article 10: Despeses de gratificació, Concepte 100:Despeses de gratificació, Subconcepte 10000:Despeses de gratificació i Capítol 1:Depeses de personal, Article 11:Personal fix, Concepte 110:Remuneracions bàsiques i altres remuneracions personal fix, Subconcepte 11000:Sou base personal fix).

Per altra part, la liquidació d'aquests imports està directament vinculada a l'esdeveniment d'uns fets incerts (baixes laborals). Per aquest motiu, entenem que no hauria de considerar-se com una obligació certa, susceptible d'ésser comptabilitzada a l'epígraf "creditors no pressupostaris", sinó com una possible obligació (provisió) que s'haurà de liquidar en el cas que es materialitzi una baixa laboral.

Tot i això, prenem nota de la necessitat de formalitzar una normativa que reguli el funcionament del referit fons mutual.

Altres observacions

S'han detectat pagaments realitzats amb targetes de crèdit que, si bé són objecte d'una regularització a posteriori, no han seguit en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquests sistemes de pagament que s'ajusti a les previsions d'aquella Llei. (nota 2.3.2)

Pel que fa a la recomanació efectuada pel Tribunal de Comptes, quan a la detecció de pagaments realitzats amb targetes de crèdit que, si bé són objecte d'una regularització a posteriori, no han seguit en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, el Raonador realitza controls que queden adequadament documentats en els registres auxiliars.

PREDISPOSICIÓ DE LA INSTITUCIÓ A IMPLEMENTAR LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

C. Dr. Vilanova, 15-17 · Nova Seu Consell General, planta -5 · AD500 Andorra la Vella · Principat d'Andorra · Telèfon: 810 585 · Fax: 825 557 · E-mail: raonadordelciutada@andorra.ad

Raonador del Ciutadà

PRINCIPAT D'ANDORRA

Addicionalment als comentaris esmentats en els punts anteriors, volem remarcar el fet que, tot i que la Institució té la intenció d'implementar les observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal a comptar dels comptes corresponents l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2015, les mateixes no podran ésser implantades fins a finals de l'exercici 2016 ja que les conclusions de l'esmentat treball s'han rebut durant el quart trimestre, fent difícil que les mateixes puguin aplicar-se a bona part del 2016.

Atentament,

Josep RODRÍGUEZ GUTIÉRREZ
Raonador del Ciutadà

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.